

כשם שהמים פרק חמישי סוטה

כת.

עין משפט גזר מצוה

ד א מיי פ"ג מהלכות
סוטה הלכה ט ופי"ג
ב הלכה ט פ"ג
ב (מ"ט) ע"פ פ"ג הל' ז':
ג ג מיי פ"ג הלכ' ז':
ד ד מיי פ"ג מהל' א'
אבות העומתה הלכה ט'
ז

ז א מיי פ"ג מהלכות
סוטה הלכה טד ג'
א"ע ס"י קע"ח סעי' ג'
בהג"מ:

תוספות ושאלות

חד לצוואה דידה שהקדוש
ברוך הוא גזור שיבואו
בה המים וחד לידעה
דידה להודיעה דבטן
ואחר כך ידך שלא
להוציא לעז כדאמר פ"ק.
וחד לעשייה והשקא את
המים והיתה אם נטמאה
ותמול מעל באישה.
ובאו בה המים המארים
לפרים ליה"ו נגרי דידה
ברישא תחלה לפי שיעקר
למעשה באשה הוא. א"י
שקמאל ק"ו אינו צריך
להביא מקרא לפסלה
מלגושא לכהן דמק"ו
אחיה ומה גרושה בת כהן
שנתגרשה מירשאל וזע
אין לה שמורת בתרומה
כדכתיב מלחם אביה תאכל
מן ההונה זו
שפסולה לתרומה מריבויא
(בעלמא) [דדונטמאה]
שקמאל ק"ו אינו דין
שפסולה לכהן ליה"ו. מה
ת"ל והיא נטמאה ה"ג ול"ג
אם כן מה ת"ל ונתורה
הוא נטמאה (ט) והיא
נטמאה יתירה לא דרי'
דחיה ליעיל בפ"ק
ול"ג לכשיכ"ב במתני'. ועוד
פ"ה דלאו ר' ישמעאל
להודיעה קאמר לה אלא
סתמא היא וקראי דעניינא
קא דריש ואזיל ליה:
ומכאן אתה דין לשרץ פ"ה
מכאן אתה למד בק"ו
דשרץ ספק נגע ספק לא
נגע בטוהרות דמחוקי' ליה
בטומאה מספק. ומה סוטה
שלא עשה בה שונג כמודי
פ"ה סוטה שלא עשה בה
כ"י דכתיב והיא לא נתפשה
אסורה הוא נתפשה מותרת
היא לשונג אשתו ואשת
איש עמו ותכנין לאשתו
ונודמנה לו זאת ואך
היא שונגת כסבורה שהוא
בעלה עשה בה ספק כודאי
ל"ה. ונראה דראך ק"ו גמור
אלא גלוי מלאת בעלמא הוא
הוא דאי ק"ו גמור הוא א"כ
נילף כל איסורין שעשה
בה שונג כמודי שיעשה
בהם ספק כודאי מהאי
ק"ו (פס) [גם] נחלוך
בין רשות היחיד לרשות
הרבים כמו בטומאה:
ועוד דאיכא למיפדך מה
לסוטה שכן נסתרה ויש
רגלים לדבר תאמר בשרץ
שאין בו כן אלא ש"מ
דאין זה ק"ו גמור אלא
גלוי מלאת בעלמא הוא
ובכילי לתמודא גמור' ספק
טומאה ברה"י מסוטה
כדאמר הלכתא גמירי
לה מסוטה והוי כמו
הלכה למשה מסיני. א"כ
מדכתיב ונתתה והיא
נטמאה בטוטה ילפינן
טומאה ולחכתא גמירי לה
מסוטה לאו דוקא אלא
כלומר דמסוטה גמירין לה
והא דילפינן מסוטה היינו
ספק טומאה ברה"י דכל
ספק טומאה ברה"י דספקו
טוהור לא גמיר מינה.

א' דל' גמ' נטמאה יתירה
קדריש דהא דרישין לעיל וכו'.

החוא דמודע לה בהן. פירוש הכהן לרין להודיע שלא להוליא
לעז וכיון דגלי לן קרא להוא נדקדק כמותה וכתיב זה
זואה ידיעה ועשייה לא לרין לכתובתו זה: זך שאסורה בתרומה
אינה דין שאסורה לכהונה. וליכא למימר דת ישראל יוכיח שאסורה
בטרומה ומותרת לכהונה דה"פ ומה
גרושה שמותרת לתרומה אסורה
לכהונה ע"י מעשה שנעשה בה
דהיינו גירושין וזכר' אינו דין שאסורה
לכהונה ע"י זנות שנעשה בה אבל
בת ישראל מה שפסולה בטרומה
אינו ע"י מעשה ועוד אס' משא' בת
ישראל לכהן מהא מותרת לתרומה
מה שאין כן בצללו שאין להם הימח
לעולם כספרי מחזיק ומה גרושה
קלה שמותרת לתרו' לנגרשה בשראל
פסולה מן הכהונה סוטה ממורה דין
הוא שפסולה מן הכהונה:

מה ת"ט ה"ה היא נטמאה וכו'. כגירסת
רש"י וכן סיומא ללמדך שלעולם
אין משקין אלא על הספק וא"ת וכי
איתרין קרא לניסר ספיקא יש
לומר לכתובת אסורה קודם שמה
כאילו היא ודאי ואע"ג דליכא מלקות
דמוכח בפ"ק דיצמות (דף י"א: א')
מיהו לאו הנא מכלל עשה איכא ואפי'
אס' היא טוהרה נענש צ"ד של
מעלה אס' זה עליה כמו על חייבי
עשה ולא כשאר ספיקות גנון ספק
חלץ ספק שומן ואלו ונדע שהוא
שומן אע"ג דלרין כפרה וסליחה
מיהו לא ממיר כחייבי עשה:

א"י דין שעשה בו ספק בודאי.
ליכא למיפדך מזר ועושה
פסח יוכיחו שעשה בהן אונס כלאון
דנפקא לן ממי ימות מת עליו כפטע
פמאוס כספרי וצפרק צ' דכריתות
(דף ט:). ואפי"ה לא עשה בהן ספק
טומאה התסוס כודאי לפי טומאות
התסוס הלכה הוא ו' ספקינן ק"ו
מהלכה וה"ה דאין להוכיח מסס
דכי אמר זהוכמה אף אני אציא
זה והלא אין ללמוד הימנו אבל הא
איכא למתמה אמאי לא פרקינן מה
לסוטה שכן רגלים לדבר שהרי קינא
לה ונסתרה כדפרכינן לעיל צריש
פ"ק (דף ז'): דהא לומר משום דלעיל
מיייר צטומאה דבתר קינא וסמירה
דמהימן עד א' התס ודאי איכא
רגלים אבל הכא ילפינן מסמירה
דבתר קנינא גרידא לייכא למיפדך
שכן קינא לה דקנינא לא חשיב
רגלים בלא סמירה דהא צריש מסכת
דה (דף ז'): דמייתי התס מקוה
שנמדד ומנאל חסר כל הטהרות
שנעשו על גבי צין צריש' אין צריש'
טמא ר"ש אומר צריש' טוהר צריש'
תולין ושנייה לא למדוא אלא מסוטה
רצנן כצרי כסוטה מה סוטה ספק
הוא ועשאוה כודאי אף כו' ופריך
אי מסוטה יימאל מה סוטה צריש'
טמא ודאי הכא נמי טמא ודאי הכי
השתא התס יש רגלים לדבר שהרי

קנא לה ונסתרה הכא מאי רגלים
דבתר קנינא ילפי' כי הכא פריך והכא אמאי לא פריך הכי ויש לומר
דסמירה על ידי קנינא צטוטה הוי כספק מגע שרץ שהרי בלא
קנינא לא היה שום ספק דסמירה גרידא דלא נחשדו על העריות
הלכך הקנינא גורם הספק וה"פ צמק' מזה התס גצי סוטה וספק
שרץ הכי ריעומא דהיינו השרץ והצועל קמן אלא הטהרות והאשה
אבל גצי מקוה קודם טבילה לא ראינו שום ריעומא דאיכא לספוקי
על ידה ולעיל צפ"ק קודם העדאת עדים לא הואי שום ריעומא:

מכאן

דאי אית ציה עון. שזה עליה לאחר שנסתרה: זומן שאיש מנוק
מעון. שלא צא עליה משנסתרה עליו האשה היא תשא עונה
שיצדקה המים: אלא לצועל יסני. כך בודקין את הצועל הצדיק
כדמני סיפא צדיקא כך אסורה לצועל ולא מנא כך אסורה לו:
צאו וצאו קאמר. מרצויא דוי"ו: או
וצאו וצאו. הכפולים נצטרה דריש:
ענאמר נטמאה ונטמאה. ש"מ רבי
עקיבא ווי"ו דריש: ועדיין. צהא גופא
מצינא לי נטמאה ונטמאה דריש
מרצויא דוי"ו או חד נטמאה וחד
ונטמאה קדריש: שיפא קראי. שלשה
וצאו כמזכיר שם וצאו המים
המארכים האלה צמעיך לנצות צטן
להודיע לנו דצטן והדר ידך שלא
להוליא לעז כדאמר' צפ"ק (לעיל ט:)
וחד והשקה את האשה את מי המרים
המארכים וצאו צה המים וגו' לצוואה
שהקצ"ה גזור שיצואו צה המים
למרים וחד (ט) לעשייה והשקה את
המים והיתה אס' נטמאה וגו'
לעשייה כחן הודיע הכתוב את ישראל
דמציית להן שיצדקה המים וצכולם
כתיב ווי"ו יתירי הכי שית: דידה.
דצועל: דידה. דאשה ידיעה וזוואה
ועשייה כדפרישית: ורצי. דלא דריש
וי"ו תלתא קראי הוא דכתיבי וכולהו
לדידה ידיעה ועשייה וזוואה: שלא
להוליא לעז. משום דהוא אמר לה
צקלה צרישא את יריכך נופלת וגו'
וסוף המים לצדוק כדרך כניסתן
דכתיב וצבתה צטנה והדר נופלה
יריכה לכן הוצרך להודיע תחילה
שהמים כדרך כניסתן יצדקה: ואימא
כוניה להכי הוא דאסא. לצועל.
להודיע דצטן לקה צרישא מנלן:
מאי צטן וירך. סתם הכא והכא
אשתו והיא נטמאה והיתה אס' נטמאה
תחת אשה ונטמאה: וזהו לתרומה.
שאפילו היא בת כהן ובעלה כהן
נפסלה מן התרומה: קל וחומר.
אינו לרין להביא מן המקרא לפסולה
מן הכהונה מלינשא לכהן דמקל וחומר
אחי: מה גרושה. בת כהן שנתגרשה
מישראל וזע' אין לה שמותרת בטרומה
דכתיב מלחם אביה תאכל (ויקרא כב)
פסולה לכהונה: זו שפסולה מתרומה
מרצויא דנטמאה כדקאמר אינו
דין שפסולה לכהונה. ולקמן פריך
והא לא חייבי רבי עקיבא צפסול
כהונה כלל דלא אלרכה קרא ומאי
קאמר ליה רבי ישמעאל: מה פ"ל
היא נטמאה כו' גרסינן. ולא גרס
א"כ דמילתא צאנפי נפשה היא ולא
נטמאה יתירא קמצינא ליה דהא
דרשינן ולא רבי ישמעאל לתודיה
קאמר לה אלא סתמא היא וקראי
דעניינא קדריש ואזיל: מה סלמוד
לומר וקנא את אשתו והיא נטמאה.
דמשמע דודאי נטמאה ומה תלמוד
לומר לא עבר עליו וגו' והיא לא
נטמאה אי פשיטא ליה דנטמאה למה

שותה ואי פשיטא דלא נטמאה למה
שעל הספק אסורה. והכי קאמר קרא אשה זו שמה נטמאה
ושמה לא נטמאה וקאמר לך דישקנה לצכר הספיקא ואי לא
משקה לה אסורה: ומכאן אשה. למד ק"ו לשרץ ספק נגע
צטוהרות ספק לא נגע דמחוקינן לה צטומאה מספק: סוטה לא
עשה צה כו'. דכתיב [גמדרין] והיא לא נתפשה אסורה הא נתפשה
מותרת והוא הדין לשונג אשתו ואשת איש עמו צצית ונתכוון
לאשתו וגזמנה לו זו ואף היא שגגה כצורה שהוא צעלה:
וממקום

מגיד לך כפסוק
שמה קאמר קרא אשה זו שמה נטמאה
ושמה לא נטמאה וקאמר לך דישקנה לצכר הספיקא ואי לא
משקה לה אסורה: ומכאן אשה. למד ק"ו לשרץ ספק נגע
צטוהרות ספק לא נגע דמחוקינן לה צטומאה מספק: סוטה לא
עשה צה כו'. דכתיב [גמדרין] והיא לא נתפשה אסורה הא נתפשה
מותרת והוא הדין לשונג אשתו ואשת איש עמו צצית ונתכוון
לאשתו וגזמנה לו זו ואף היא שגגה כצורה שהוא צעלה:
וממקום

(א) [לקמן מ]: צעוטה ה.
יבמות מ. קדושין ט: א'
(ב) וימאה מה. ו"ט א' ג'
ט: ד' (לעיל ט: ב) (ט) ג' נגשו
ולמיר לה הס' וחס' וחס'
מה"ד ש"מ מרמי וכיון דגלי
לן ט' רש"י א' א' ופי' סע'ט
מס' טס דיה' מ' א' ופי'
דמן ק"ו כו' רש"י.

תורה אור השלם
1. וקנה האיש מעון
והאשה והוא תשא את
עונתה: מרובה ה לא
2. וצאו המים המארכים
האלה במעריך לצבות
בטן ולנבל ידך ואתר
האשה אמן אמן.
במדבר ה כב

הגהות הב"ח
(א) גמ' ועדיין מיעי
נטמאה ונטמאה קאמר
או אם נטמאה ונטמאה:
(ב) רש"י ד"ה שיפא את
וחד והשקה כח"ל ומתב
לעשייה נתקן:

מוסף רש"י
בזמן שהאיש מנוקח
שלא צא עליה לאחר
שנסתרה, שהטורה אסרה
עליו דכתיב (במדבר ז)
והיא נטמאה (במחז נת.
ובני"ו קדושין כג). אין
האיש מנוקח מעון.
שזה עליה אחר שנסתרה
(שעוטה ה): או: מעון
יחוף צאנפה האסורה צין
מנו שנסתרה צין מחמת
(לקמן ט). שלא להוציא
לעז על המים המרים.
שיאמרו לא עשו כסדר
האלה ואין פורענות על
דין (לעיל ט:).